

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Jeg ønsker ikke at bringe mig i den situation, som hr. Leif Mikkelsen egentlig ønsker at bringe mig i, nemlig at han gerne vil have mig til at sige, at vi skal stille betingelser for pengene. Vi har tillid til, at valgte demokratiske organisationer, som er underlagt statens revisionsafdeling osv., derigennem afdækker, hvordan man anvender sine penge på en forsvarlig måde.

Den tillid har vi fortsat til organisationerne. Organisationerne oplever vi, når vi deltager i møder med dem. Det gør vi både til deres årsmøder og ved andre lejligheder, hvor vi får lejlighed til at debattere, hvorledes de forvalter deres midler, og hvilke forventninger vi i Folketinget har til vores sundhedspolitiske programmer i et ønske om at forøge og forbedre folkesundheden.

Kl. 20.10

Den dialog tager vi med de idrætslige organisationer, den tager de bestik af, og i fællesskab udvikler vi et tillidsforhold til hinanden, som gør, at man ad frivillighedens vej løser nogle af de opgaver, som vi forventer, eller næsten alle de opgaver, som vi forventer, de nu engang imellem burde tage fat i. På den måde oplever jeg slet ikke, at der er nogen problemer, må jeg sige til hr. Leif Mikkelsen. Der er tillid til, at organisationerne løser de opgaver, som vi forventer, at de løser for os.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

32) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 155:

Forslag til folketingsbeslutning om klassificering og udfasning af og forbud mod farlige stoffer samt om styrkelse af informationsindsatsen.

Af Nicolai Wammen (S) m.fl.
(Fremsat 22/4 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

33) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 156:

Forslag til folketingsbeslutning om hormonforstyrrende stoffer.

Af Nicolai Wammen (S) m.fl.
(Fremsat 22/4 2003).

34) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 157:

Forslag til folketingsbeslutning om en skærpet indsats for at sikre børn mod påvirkninger fra farlige stoffer.

Af Nicolai Wammen (S) m.fl.
(Fremsat 22/4 2003).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Med hensyn til B 155 kan jeg konstatere, at der på nogle områder er enighed om den politik, regeringen allerede fører, men der er elementer i forslaget, som jeg mener er urealistiske, eller som den tidligere regering selv har afvist, fordi de var i strid med gældende regler i EU. Det samme gælder i øvrigt de to andre forslag, som vi også behandler nu, men jeg vil som udgangspunkt gå dem igennem et ad gangen.

Jeg er glad for at kunne sige, at der nu er kommet et forslag til en helt ny kemikaliereregulering i EU. Forslaget er nu i offentlig høring på internettet i de næste 2 måneder, og derefter vil Kommissionen fremsætte det endelige forslag.

Forslaget indeholder krav om, at producenter og importører skal registrere og vurdere kemiske stoffer, der markedsføres i EU inden for nærmere fastsatte tidsfrister. Der skal indføres effektive sanktioner, hvis industrien ikke overholder de fastsatte tidsfrister. Forslaget om en tidsfrist på 5 år for alle kemiske stoffer er simpelt hen urealistisk. Jeg mener, at forslaget fra Kommissi-

onen om en prioritering i forhold til, hvor store mængder der anvendes med rimelige tidsfrister, er et mere realistisk og håndterbart mål.

Autorisationsordningen i den kommende EU-regulering vil betyde, at særlig problematiske stoffer kun må markedsføres, hvis industrien kan dokumentere, at der ikke er nogen risiko, og forslaget fra Kommissionen er, at autorisationsordningen igangsættes straks efter vedtagelse af den nye regulering. Dermed får vi hurtigt kontrol med de farligste kemiske stoffer.

Jeg mener, at forudsigelser om stoffers farlighed ved hjælp af computerberegninger er et vigtigt beredskab i forhold til den fremtidige kemikaliregulering. Redskabet kan bruges til klassificering og mærkning af stoffer, der ikke er fuldt undersøgt.

Anvendelsen af QSAR-modeller vil givetvis få stor betydning under den nye EU-kemikalie-regulering, fordi det vil være nødvendigt at prioritere, hvilke stoffer der skal undersøges yderligere i dyreforsøg.

Det er vigtigt, at brugerne af kemikalier får tilstrækkelige oplysninger om stoffernes farlighed. Arbejdet med QSAR til brug for selvklassificering er derfor også meget vigtigt.

Danmark er langt fremme på dette område, og i det kommende samarbejde om forslag til strategien for miljø og sundhed vil Miljøministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Fødevareministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Erhvervs- og Økonomiministeriet og Trafikministeriet vurdere, om resultaterne for modelleringerne, f.eks. QSAR-vurderinger, kan anvendes i den eksisterende lovgivning.

Jeg er enig i, at det er et problem, at miljømærkerne ikke i alle tilfælde har sat krav om indholdet af sundhedsskadelige stoffer, men når det er sagt, vil jeg gerne fremhæve, at der i mange kriteriesæt allerede er negativlister med stoffer, der ikke må indgå i et miljømærket produkt. Disse tager udgangspunkt i den viden, der er ved udarbejdelse af kriteriesættene, som bliver revideret cirka hvert tredje år.

Vi arbejder faktisk både i relation til Blomsten og Svanen for at udelukke brugen af sundhedsfarlige stoffer. Kravene stilles i forhold til den viden, der findes om stofferne i listen over farlige stoffer, EU's liste over hormonforstyrrende stoffer og Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer; men også anden viden i relation til produktgruppen inddrages.

Jeg mener, at vi allerede er på vej i den rigtige retning, så at forbrugerne kan få miljømærker,

som både tager hensyn til miljøet og sundheden. Målet er ikke nået endnu, men med tiden strammes miljømærkekriterierne, også hvad angår de sundhedsmæssige effekter.

I forbindelse med indsatsen for systematisk at kortlægge farlige stoffer i forbrugerprodukter, bliver der lavet »Gode råd til forbrugerne«, bl.a. om håndtering af kemiske produkter, så forbrugerne får også her en god og nyttig information. Forslaget om, at produkter skal mærkes, hvis de indeholder stoffer fra Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer, er ikke mulig at gennemføre på grund af de eksisterende mærkningsregler i EU.

Kl. 20.15

Det kan nok undre mig, at Socialdemokratiet nu fremsætter et forslag, som de afviste dengang, de sad i regering, netop med henvisning til, at der allerede findes en EU-mærkningsordning, og at et forslag som det stillede kan være i strid med denne ordning.

Regeringen har i den nationale strategi for bæredygtig udvikling og i forslaget til strategien »Miljø og sundhed hænger sammen« allerede tilkendegivet de kommende års indsats på dette område.

Den foreslåede tidsfrist på 5 år for en registrering og vurdering af alle kemikalier er ikke mulig at gennemføre i praksis. Det drejer sig om mange, mange tusinde kemikalier, og det ville kræve meget, meget, meget store omkostninger også for de nationale myndigheder, som jo skal gennemgå alle vurderingerne. I stedet skal vi støtte Kommissionens forslag om at prioritere de farligste stoffer og de stoffer, som produceres i størst mængde først, og dertil bruge computerberegninger til prioritering og selvklassificering.

Med hensyn til miljømærkerne har jeg allerede understreget, at det er vigtigt, at sundhedshensyn inddrages, så snart det er muligt.

Regeringen finder derfor, at det stillede beslutningsforslag bør afvises. Regeringens prioriteringer på området er allerede dækket af de igangsatte initiativer.

Med hensyn til B 156 må jeg igen melde hus forbi, ikke fordi jeg er uenig i målsætningen om en aktiv indsats over for de hormonforstyrrende stoffer, men fordi Socialdemokratiet med sit forslag simpelt hen er kommet en postgang for sent. Regeringen har allerede sammen med et flertal i Folketinget udstukket retningen for de kommende års indsats på området, og der er vel at mærke tale om en indsats med et meget højt ambitionsniveau.

Det fremgår af Kommissionens nye udkast til kemikalieudspil, at hormonforstyrrende stoffer skal under autorisationsordning i det nye REACH-system. REACH står for registrering, evaluering og autorisation af kemikalier, så indsatsen over for de hormonforstyrrende stoffer er højt prioriteret i regeringens forslag til strategi: »Miljø og sundhed hænger sammen«.

Regeringen er enig i, at der er behov for en styrket forskningsindsats i forhold til de hormonforstyrrende stoffer, og derfor har vi sammen med De Radikale i finansloven afsat 40 mio. kr. i perioden i 2003-2005. De første 10 mio. kr. udbydes til sommer af Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Midlerne forventes udmøntet inden for forskellige temaer, herunder hormonforstyrrende stoffer i relation til brystkræft, misdannelse af kønsorganer, dårlig sædkvalitet og afvigende pubertetsmønster. Dette vil i høj grad rette sig mod børns og gravides følsomhed over for hormonforstyrrende stoffer.

Men der er også peget på temaer, som drejer sig om de samlede kemikaliepåvirkninger samt de hormonforstyrrende stoffers og de naturlige hormoners påvirkning af det ydre miljø.

Med hensyn til hormonforstyrrende stoffer i danske vandløb har jeg derudover afsat godt 5 mio. kr. til opfølgning på problematikken om kønsforstyrrelser hos fisk. Jeg har netop fremlagt en strategi for de nye initiativer for Miljø- og Planlægningsudvalget, og en vigtig del af denne strategi handler bl.a. om at få kortlagt forekomsten af hormonforstyrrende stoffer i de danske vandløb.

Som sagt vil den nye autorisationsordning ud over kræftfremkaldende stoffer og stoffer, som kan skade arveanlæg, fostre eller forplantningsevnen, også omfatte svært nedbrydelige og bioakkumulerende skadelige stoffer samt stoffer, der giver lignende anledning til bekymring som f.eks. hormonforstyrrende stoffer. Dermed har vi opnået meget af det, vi har arbejdet for, siden hvidbogen blev fremlagt.

Med hensyn til de allergifremkaldende stoffer er jeg enig i, at det er et stort problem med den stigende forekomst af allergi i befolkningen. Effekterne kan være meget problematiske for den enkelte, men de kan i et vist omfang undgås ved at begrænse indholdet af de allergifremkaldende stoffer i produkterne og ved at mærke produkterne.

I forslaget fra Kommissionen er nævnt, at stoffer, der kan give allergi ved indånding, vil blive omfattet af autorisationsordningen. Nu vil

vi studere forslaget i detaljer, og senere vil vi tage stilling til, om forslaget er tilstrækkeligt på dette område.

Regeringen har i beretningen om hormonforstyrrende stoffer tilkendegivet, at hormonforstyrrende stoffer *skal* reguleres, lige så snart der er vist en risiko. Reguleringen bør ske i EU som resultat af en risikovurdering, men hvis der er stoffer med dokumentation for hormonforstyrrende effekt, som er under risikovurdering i EU, men hvor vurderingen ikke er afsluttet i 2004, så vil regeringen overveje et nationalt forbud.

Overvejelserne vil ske på baggrund af en gennemgang af anvendelsesmønstre, farlighed og eksponeringsforhold, og desuden vil der blive taget initiativ til forbudsregulering, såfremt nye oplysninger om anvendelse eller eksponeringsforhold taler herfor.

Kl. 20.20

For de resterende stoffer på EU's lange kandidatliste med 553 stoffer kan det først vurderes, om der er brug for reguleringsmæssige tiltag, når data for stofferne er gennemgået i EU.

Hvad angår de bromerede flammehæmmere, så mener jeg, at problemet med de bromerede flammehæmmere bedst løses i fællesskab i EU. Det var også den tidligere regerings politik i handlingsplanen for bromerede flammehæmmere for 2001.

Det er velkendt, at kemiske stoffer som bromerede flammehæmmere er grænseoverskridende. Den største del af de bromerede flammehæmmere, der indføres til Danmark, bliver importeret via produkter. For at få den største effekt på miljøet og sundheden skal en regulering og begrænsning af bromerede flammehæmmers udbredelse derfor foregå i EU-regi eller globalt.

Med forslaget til den nye kemikaliepolitik i EU vil svært nedbrydelige og bioakkumulerende skadelige stoffer, de såkaldte PBT- og VPVB-stoffer, komme ind under autorisationsordningen, og da mange af de bromerede flammehæmmere har sådanne egenskaber, vil dette sikre, at de problematiske bromerede flammehæmmere bliver stoppet ved kilden, dvs. inden de bliver spredt til og udledt i miljøet.

Et rent dansk forbud mod en eller flere navngivne bromerede flammehæmmere tror jeg derimod ikke vil have nogen nævneværdig effekt. Jeg kan i øvrigt oplyse, at de nationale tiltag fra Holland, som omtales i bemærkningerne til forslaget, er taget af bordet igen. Jeg kan også oplyse, at svenskerne netop har gennemført en un-

dersøgelse af mulighederne for at lave et nationalt forbud mod bromerede flammehæmmere. De er nået til den samme konklusion som vi, nemlig at reguleringen skal gennemføres på EU-niveau.

Indsatsen på området hormonforstyrrende stoffer er som sagt allerede højt prioriteret. Regeringen har i forslaget til strategien »Miljø og sundhed hænger sammen« og i redegørelsen for opfølgingsproblematikken om kønsforstyrrelser hos fisk allerede tilkendegivet de kommende års indsats på dette område.

Med den kommende autorisationsordning i den nye EU-kemikaliereregulering vil der blive taget hånd om de farligste stoffer, herunder de hormonforstyrrende stoffer og de meget problematiske PBT'er og VPVB-stoffer som f.eks. visse af de bromerede flammehæmmere.

Problemet med de farligste bromerede flammehæmmere skal løses på internationalt plan. Det skal løses ved kilden og ikke ved grænsen. Bromerede flammehæmmere kender ingen grænser. Er de bromerede flammehæmmere først sluppet ud i miljøet, vil de spredes over store afstande og derfor også ende her i landet, uanset om de er reguleret i Danmark eller ej. Et rent nationalt forbud vil kun skabe en falsk tryk-
hed.

Regeringen finder derfor, at det stillede beslutningsforslag bør afvises. Indsatsen mod de hormonforstyrrende stoffer er allerede aftalt i beretningen om hormonforstyrrende stoffer fra sidste efterår, som et flertal af partier har tilsluttet sig.

Det nye forslag til kemikaliereregulering indeholder allerede meget af det, vi har kæmpet for fra dansk side. Så lad os nu bruge kræfterne på at få dette ført ud i praksis, så vi kan få en effektiv og håndterbar løsning i hele EU frem for at kæmpe for mindre, nationale tiltag.

Regeringen agter således at stemme imod beslutningsforslaget.

Endelig med hensyn til B 157 vil jeg gerne understrege, at indsatsen for at beskytte børn og gravide også er højt prioriteret i regeringens forslag til strategien »Miljø og sundhed hænger sammen«. Men nationale regler er ikke vejen frem. I stedet skal EU-reglerne på området gøres bedre. Derfor er det godt, at Kommissionen nu har lagt sit forslag frem, så vi kan få en helt ny og bedre kemikaliereregulering. Endelig skal vi ikke glemme, at det er industriens ansvar, at deres produkter er sikre. Hvis der er tvivl om det-

te, skal vi arbejde sammen med producenter og detailhandel for at finde den bedste løsning.

Hvis der var dokumentation for, at alle ftalater i alt legetøj er problematisk, så jeg er sikker på, at også den tidligere regering ville have taget det med i den gældende danske regulering af ftalater i legetøj til små børn. Ja, jeg kan slet ikke forstå, hvorfor den tidligere regerings partier har en større tiltro til, at denne regering vil kunne gennemføre noget, som den ikke selv kunne. Men jeg tror altså, at det er fordi, man er nået til det samme resultat: vi har ikke dokumentationen.

Jeg vil gerne understrege, at jeg i EU vil arbejde for, at alle ftalater, der viser en risiko, eller hvor der er tvivl om risikoen på grund af manglende data, begrænses i alt børnelegetøj. Jeg kan samtidig oplyse, at det ikke er rigtigt, når der i bemærkningerne til beslutningsforslaget står, at en række ftalater ikke er omfattet af de eksisterende forbud mod ftalater i legetøj til små børn. Det danske forbud omfatter alle ftalater. Om der senere bliver grundlag for at skelne mellem ftalaterne, vil jeg ikke tage stilling til på nuværende tidspunkt.

For de tre ftalater, hvor der er dokumentation for hormonforstyrrende effekt i dyreforsøg, vil regeringen overveje et mere omfattende nationalt forbud, hvis EU-risikovurderingen ikke er afsluttet i 2004, således som det fremgår af Folketingets beretning om hormonforstyrrende stoffer fra september 2002.

Kl. 20.25

Men vi sidder ikke bare og venter på EU. Jeg har allerede aftalt med Dansk Handel & Service at lave en plan for en frivillig afvikling af ftalater i legetøj til større børn. Dansk Handel & Service er gået meget aktivt ind i arbejdet, og de har netop leveret et input til mig, og vi vil nu sætte os sammen og drøfte helt konkrete forslag til, hvordan vi kommer videre.

Når det gælder forslaget til grænser for totalindholdet af tungmetaller i legetøj i forhold til de nuværende grænser for afgivelse, er det vigtigt at understrege, at forskellen skyldes, at reglerne på legetøjsområdet skal beskytte mod en eventuel sundhedsrisiko direkte fra produktet, mens reglerne for totalindholdet er lavet for at mindske den samlede belastning af miljøet.

Af det nye forslag til kemikaliereregulering i EU fremgår det, at producenter og importører fremover vil få ansvaret for, at artikler, herunder legetøj, ikke må markedsføres, hvis kemikalier fra artiklen kan skade menneske eller miljø. Det-

te vil også gælde tungmetaller i legetøj, der kan skade miljøet. Selv om problemet med de forskellige regler for tungmetaller i legetøj i forhold til andre produkter har været kendt i længere tid, har den tidligere regering ikke fundet behov for nationale initiativer på det område. Jeg går derfor ud fra, at vi er enige om, at dette problem bedst kan løses i EU.

Jeg kan desuden oplyse, at Miljøstyrelsen i forbindelse med diskussionerne om et nyt legetøjsdirektiv har bedt Kommissionen om at lade Den Videnskabelige Komité vurdere, om de nuværende krav til tungmetaller i legetøj er tilstrækkeligt sikre.

Regeringen er enig med forslagsstillerne om, at forskningsindsatsen vedrørende børns og gravides følsomhed skal styrkes, og dette vil ske i forbindelse med den styrkede forskningsindsats på hormonforstyrrende stoffer, som vi sammen med De Radikale har vedtaget i forbindelse med finansloven.

Derudover sker der allerede i den nuværende forskningsindsats en betydende indsats for at belyse omfanget af menneskets udsættelse for miljøfaktorerne, herunder særligt følsomme grupper. Regeringen vil, som den har lovet i forslaget til strategien for miljø og sundhed, ned sætte et koordinationsudvalg på tværs af ministerierne for at øge samarbejdet inden for områderne risikovurdering, risikohåndtering og risikokommunikation, bl.a. med hensyn til beskyttelse af særligt følsomme og udsatte grupper i befolkningen.

Der findes altså ingen danske undersøgelser af bromerede flammehæmmere i modermælk, men svenske undersøgelser har vist en stigende tendens for de mest problematiske stoffer. Dette indgår i de risikovurderinger, som ligger til grund for beslutningen om forbud mod stofferne i EU. Indtil videre er der vedtaget forbud mod to problematiske bromerede flammehæmmere, nemlig pentaBDE og octaBDE.

Der er endnu ikke taget stilling til, om der skal igangsættes nye danske undersøgelser af forureningsstoffer i modermælk, men hvis der igangsættes nye undersøgelser, vil bromerede flammehæmmere være en af de stofgrupper, det vil blive overvejet at analysere for.

Indsatsen for at beskytte børn og gravide mod farlige stoffer er allerede højt prioriteret af regeringen. Det nye forslag til kemikalieregulering i EU vil være et skridt i den rigtige retning,

og med hensyn til ftalater er jeg allerede gået længere end den tidligere regering, og derfor er der ikke behov for et nationalt forbud på nuværende tidspunkt. Men et forbud mod hormonforstyrrende ftalater vil blive overvejet, hvis EU's risikovurderinger ikke er afsluttet i 2004.

Regeringen finder derfor, at også B 157 bør afvises; området er højt prioriteret i forslaget til strategien »Miljø og sundhed hænger sammen«, og indsatsen mod de hormonforstyrrende stoffer er allerede aftalt i beretningen om hormonforstyrrende stoffer fra sidste efterår, som et flertal af partier har tilsluttet sig.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg har lige et par spørgsmål til ministeren. Jeg vil gerne spørge, hvad Danmark konkret gør for at presse på indsatsen over for EU, for det snakkede ministeren jo meget om, bl.a. den ny kemikaliepakke, som Kommissionen er kommet med.

Der vil jeg gerne spørge, om ikke ministeren er enig i, at de frister, der ligger for implementering i Kommissionens forslag, er for lange, og at det er slemt, at f.eks. substitutionsprincippet, altså princippet om, at farlige kemikalier skal erstattes af mindre farlige alternativer, faktisk ikke er med. Det synes Socialdemokratiet er et stort problem.

Jeg vil også gerne spørge ministeren om, hvad regeringen gør for at sikre en bedre mærkning for forbrugerne. Der synes jeg ikke, vi hørte andet, end at regeringen havde nogle hensigts erklæringer i forhold til, at Svanemærket og Blomsten også skulle indeholde sundhedskriterier. Men hvad påtænker regeringen selv at gøre for at give de danske forbrugere et reelt alternativ? Har regeringen virkelig overhovedet ikke nogen ideer selv?

Og så i forhold til ftalater i alt legetøj: Kan ministeren ikke se, at det lille barn har svært ved at se, at den bold, det har lånt af sin storebror, og som barnet også sutter på, leger med og har med i badet, indeholder de her skadelige kemikalier? Har ministeren ikke nogen holdning til, om det vil være en god idé at få ftalaterne ud, så man også her viser reel vilje til at beskytte børnene mod de skadelige stoffer, som vi ved kan være kræftfremkaldende og påvirke muligheden for at få børn senere i livet?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Det er jo meget enkelt at svare på det første spørgsmål, for de, der har fulgt debatten om hele kemikaliepolitikken, som bliver til i EU, vil vide, og det er jeg glad for at også resten af EU har noteret sig, at det er Danmark, der har presset på konstant og hele tiden.

Der skal ingen tvivl være om, at vi gerne ser skrappe regler. Vi er bare nødt til at erkende, at hvis vi vil nå noget, kan vi enten anvende retorikken, eller vi kan anvende musklerne og fysikken.

Vi tager altså det sidste og siger: Vi går lige så langt, vi kan komme. Vi har presset og presset i EU, og heldigvis lykkedes det os, efter at vi havde lavet en åben debat på rådsmødet i december og presset dem nok til, at vi også får det frem nu.

Nu har jeg så bedt Miljøstyrelsen om selv at arrangere møder, så vi også kan prøve at skabe en folkelig debat om det, og vi deltager på alle områder, hvor folk har lyst til og gerne vil have, at vi støtter dem i at lave opsøgende arbejde, hvor de altså kan få lov at forklare og debattere det her. Der er vi med.

Vi er bare nødt til at forholde os til, at de regler, der ligger, er EU-regulering. Vi skal videre. Og det kan vi kun komme, hvis vi er sikre på, at vi sammen forsøger det fra det punkt, som er blevet givet, og derefter ellers kæmper for, at det bliver strammere.

Så er der selve mærkningen. Det er jo interessant, at vi lige har diskuteret hele den grønne markedsøkonomi, men at vi bare nåede aldrig ind på det, hvor et af elementerne netop er, at vi netop her har igangsat et arbejde for, at vi meget bedre kan få mærket de forskellige varer. Igen sagde vi: Det er et klart middel til, at borgerne selv kan vælge.

Så vi er jo gået i gang med det. Jeg er jo bare sikker på, at fru Pernille Blach Hansen jo også vil kunne indrømme, at det er problematisk, hvad vi har med at gøre på kemikalieområdet.

Det, der måske ærgrer mig lidt, er, at vi stadig væk skal have den debat på miljøområdet. Jeg håber sådan, at det en dag vil afløses af, at vi også godt kan diskutere miljø, uden vi hele tiden skal have den her graven grøfter.

Fru Pernille Blach Hansen må da forstå, at der må være andre end mig, der undrer sig over, hvorfor den tidligere regering i 9 år ikke gennemførte det, hvis det ligger sådan, som fru Pernille Blach Hansen serverede det fra talerstolen

for et øjeblik siden, at det bare er et spørgsmål om, at man vil. Jamen hvad har man så lavet i 9 år, hvis det er så enkelt? Nej, sandheden er en anden. Man mangler dokumentationen.

Jeg er meget optaget af, at små børn ikke bliver syge af ftalater, men jeg er da nødt til at forholde mig til, at når jeg får den samme viden stillet til rådighed, som den tidligere regering fik, og med de samme anbefalinger, nemlig at det ikke er muligt, er det jo ikke underligt, hvis jeg når frem til den samme konklusion som den tidligere regering.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg synes selvfølgelig, at det ville have været positivt, hvis ministeren kunne tænke lidt mere kreativt i forhold til, hvilke muligheder Danmark reelt har for selv at påvirke og stille nogle skrappe krav til producenter og stille nogle skrappe krav til mærkning.

For det første vil jeg godt bede ministeren om at svare på det, jeg spurgte om i forbindelse med Kommissionens nye kemikaliestrategi, nemlig om den danske regering er enig i, at den har de svagheder, som jeg påpegede her, om regeringen også gør noget for at skubbe på, for at den bliver endnu mere ambitiøs og kommer hurtigere i gang, og om den overholder nogle af de principper, jeg påpegede.

Det andet, jeg ikke helt forstår, er, at hvis jeg fik helt korrekt fat i det, så snakkede ministeren om, at efter år 2004 vil regeringen overveje et nationalt forbud mod, jeg tror, det var stoffer med allergifremkaldende effekt, men jeg er ikke helt sikker på, at jeg fik fat i, hvad det var for nogle stoffer, ministeren snakkede om. Men hvordan kan det være, at regeringen så kun vil overveje det for de stoffer og ikke for de bromerede flammehæmmere, som jo findes i stort set al den elektronik, vi omgives af, og som afgives, når det bliver varmt, hvor vi så indånder det?

Vi ved, at det er skadeligt, det ophobes i organismen, og det har hormonforstyrrende effekt. Hvorfor vil ministeren ikke også overveje dér, at Danmark skal gå forrest? Vi kan se, at man begynder at overveje det i så mange andre europæiske lande. Vi gik forrest med et forbud mod ftalater i materialer til de allermindste børn. Det virkede, det rykkede EU. Burde vi ikke også gentage det i forhold til de bromerede flammehæmmere?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jo, det gør vi gerne, og de er også med heri, hvor vi gerne vil overveje et nationalt forbud. Man skal bare huske, når man diskuterer den her sag, at det er dybt kompliceret.

Kl. 20.35

Derfor synes jeg, at alle vi miljøpolitikere i hvert fald burde være enige om at sende et klart signal til befolkningen, nemlig at hvis man vil gøre de her ting, så handler det ikke om, at man stemmer. Jeg forsøgte i hele min tale at sige, at det er sådan, at der er en stribe af de ting, som ikke kan blive til noget, fordi vi f.eks. har EU-mærkningsregler, og fordi vi har EU-regler, som vi også skal overholde, og sådan er det bare.

Jeg kan jo godt undre mig lidt over, at vi nu skal diskutere, hvad de forskellige regeringer gør. Jeg er sådan set meget mere optaget af – og det håber og tror jeg også at befolkningen er – at vi gør noget for fremtiden, at vi gør noget for miljøet, at vi gør noget for at løse kemikalieproblemerne, frem for at blive ved med at stå og diskutere, hvem der har gjort noget, og hvem der ikke har.

Hvis vi skal tage den diskussion, vil jeg bare sige, at jeg jo kan se, at i budget 2001 tror jeg, at det var 19,1 mio. kr. eller 19,4 mio. kr., som den tidligere regering fik brugt på kemikalieområdet. Derefter har vi brugt, jeg tror, at det er 20,4 mio. kr. eller 20,6 mio. kr., og alene her i 2003 har vi afsat over 30 mio. kr. Der er aldrig afsat så mange penge til det formål.

Derfor vil jeg kun sige, og det er det, jeg ærgerr mig lidt over, at det er typisk, og det kan vi også risikere om at øjeblik, at fru Pernille Blach Hansen kommer op og siger, hvor mange penge man sætter af, og ikke, hvor mange penge man bruger. Det er altså uinteressant, at man sætter nogle penge af, hvis man ikke bruger dem. Derfor er det vigtigste, at vi omsætter det til praktisk handling, at vi sætter det, vi kalder en operation i gang. Og det har vi så gjort.

Jeg er bare nødt til at sige om det med de ftalater: Det er simpelt hen ikke fair. Jeg kunne jo sagtens sige, at som minister vil jeg også gå ind for, at vi også forbyder det til børn over 3 år. Så ville jeg selvfølgelig sælge de embedsfolk, som bagefter ikke ville kunne levere det bevismateriale, der skal til, for at Danmark kan vinde sagen. Men det vil jeg ikke. Jeg vil hellere have nogle resultater.

Derfor har jeg brugt megen tid på at holde møder med de folk, og endelig ser det ud til at

lykkes, og at de vil indgå en frivillig aftale om også at fjerne det i legetøj til børn fra 3 år og opad. Se, det er noget, der virker. Det er praktisk politik i hverdagen. Så kan vi godt herinde snakke om alt muligt andet, men det vigtige er altså, at det sker ude i samfundet, hvor befolkningen er.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Søren Gade som ordfører.

Søren Gade (V):

Umiddelbart kan man kun have sympati for Socialdemokraternes tre fremsatte beslutningsforslag om bl.a. klassificering, udfasning og forbud mod farlige stoffer og en større indsats mod hormonforstyrrende stoffer samt en skærpet indsats for at sikre børn mod påvirkning af farlige stoffer. Alle tre beslutningsforslag blev fremsat den 22. april.

Udviklingen og brugen af kemiske stoffer er vokset kolossalt i de seneste årtier. Vi skal naturligvis ikke generelt lægge disse kemiske stoffer for had. De har på mange områder betydet mange goder i form af lettere arbejdsprocesser, flere og bedre og billigere produkter osv.

Men vi får på den anden side også nogle negative sidegevinster. Belastningen af den menneskelige sundhed og miljøet er forøget, og en af de største miljødudfordringer i vor tid er anvendelsen af tonsvis af kemiske stoffer, hvis direkte virkninger knap er kendt, hvis langsigtede virkninger ofte er ukendte, hvis nedbrydningsstoffer er ukendte, og hvor samspillet mellem forskellige kemiske stoffer er ukendt.

De kemiske stoffer omgiver os overalt, og de bevæger sig frit over grænserne både som varer og som forurening. Det er derfor ikke kun nationalt, indsatsen skal lægges, når der skal tages fat på de problemer. Når kemikalieproblemet skal løses, skal der først og fremmest sættes ind globalt og internationalt, og her har vi bl.a. gennem EU-samarbejdet målrettet arbejdet på at få gennemført en sikker og effektiv lovgivning, der sikrer forbrugerne ufarlige produkter.

Det er ikke svært at mene, at det går alt for trægt med arbejdet i EU-regi, men vi må også erkende, at det er en kæmpe opgave, vi har overgivet Kommissionen, når det drejer sig om undersøgelse af de mange forskellige kemiske stoffers skadelige virkninger. Det handler naturligvis ikke blot om at få Kommissionen til at arbejde hurtigere med allerede vedtagne direktiver.

Vi skal arbejde for at få en endnu bedre EU-lovgivning på plads.

For Venstre er en af de vigtigste mærkesager at få udarbejdet en sammenhængende kemikaliepolitik, der også afspejler princippet om forsigtighed og bæredygtighed. Et EU-samarbejde er naturligvis forpligtende, og vi må handle inden for de rammer, vi selv har været med til at sætte. Det betyder, at vi ikke nationalt kan forbyde stoffer, der er godkendt i EU, eller indføre nye miljølove efter forgodtbefindende. I øvrigt må vi erkende, at det er industrien, producenterne, og ikke myndighederne, der har en tilstrækkelig viden til at udvikle alternativer til de stoffer, hvis skadelige virkninger, vi kun kender alt for godt.

Netop derfor er det vigtigt, at industrien har en positiv holdning til dette udviklingsarbejde, og i sådanne situationer tror jeg, at lidt mere smidige udmeldinger nogle gange kan virke mere befordrende end firkantede regler, der lettere kan fremprovokere de faste parader.

Imidlertid har virkeligheden også overhalet det fremsatte beslutningsforslag. Den 7. maj fremlagde EU-Kommissionen første udkast til en ny kemikalieregulering. I forslaget indgår bl.a., at alle svært nedbrydelige og bioakkumulerende stoffer kommer under en autorisationsordning. Det samme kommer til at gøre sig gældende for andre stoffer, som giver anledning til bekymring, herunder hormonforstyrrende stoffer.

KL 20.40

I forslaget fra EU indgår bl.a. også tidsfrister for, hvornår de kemiske stoffer skal registreres. Tidsfristerne er sat efter mængden af stofferne på markedet. Det er understreget i Kommissionens forslag, at landene ikke alene kan, men skal indføre effektive sanktioner, hvis industrien ikke overholder de fastsatte tidsfrister.

Jeg synes, at EU har fremlagt en realistisk model, som sikrer, at stoffer, som mistænkes for at være specielt farlige, kun må markedsføres, hvis industrien kan godtgøre, at der ikke er nogen risiko forbundet med stoffet. Autorisationen træder i kraft, når det nye kemikaliereguleringsforslag vedtages. Den fremlagte model for Kommissionen er brugbar, idet der fokuseres på de farligste stoffer først.

Socialdemokraterne foreslår i B 155, at produkter skal mærkes, hvis de indeholder stoffer fra Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer. Til dette punkt er jeg nødt til at gøre den socialdemokratiske ordfører opmærksom på, at denne

mærkning ikke er mulig at gennemføre på grund af de velkendte problemer i forhold til EU's indre marked.

I Venstre deler vi Socialdemokraternes bekymring for farlige kemikalier. Imidlertid er der ikke behov for nye tiltag, idet virkeligheden har overhalet B 155. Således er problemstillingen dækket ind, dels af EU-lovgivning og dels af initiativer allerede igangsat af regeringen.

I beslutningsforslag nr. B 156 om hormonforstyrrende stoffer berører forslagsstillerne også alvorlige problemer. Derfor er det en glæde at kunne meddele forslagsstillerne, at regeringen faktisk har taget hånd om problemerne, bl.a. med øgede bevillinger til området. Der er afsat 5 mio. kr. til undersøgelse af hormoner i danske vandløb. Vi har i øvrigt i Miljø- og Planlægningsudvalget modtaget en redegørelse, som fortæller om de kommende initiativer på området.

Andet punkt i beslutningsforslag nr. B 156 og handler om håndtering af hormonforstyrrende stoffer og allergifremmende stoffer. Her må jeg igen henvise til EU's kemikalieregulering. Regeringen har hele tiden arbejdet for, at de stoffer kommer ind under en autorisationsordning i de kommende EU-regler. Også den tidligere regering arbejdede for internationale regler på området.

Det tredje punkt i beslutningsforslaget mener jeg er helt uigennemtænkt fra forslagsstillerens side. Hvordan skal vi kunne udfase stoffer på den mindste mistanke, hvis de stoffer er uundværlige i samfundet? Hvordan skal vi stille os, hvis det f.eks. viser sig, at bedøvelsesmidler er hormonforstyrrende? Det er simpelt hen uigennemtænkt, som det står skrevet. Man må nødvendigvis afveje positive effekter i forhold til de negative effekter, når man håndterer kemiske stoffer.

Med hensyn til de bromerede flammehæmmere må jeg igen sige, at det er et EU-anliggende. Problematiske stoffer skal forbydes i EU, og der skal indarbejdes procedurer for, hvordan stofferne kan udfases. Et rent dansk forbud vil kun have en ganske ubetydelig effekt. Vi skal i stedet bruge kræfterne på at få strammet reglerne op, således at et eventuelt forbud gennemføres på EU-niveau. Det giver nemlig både mening og effekt.

I beslutningsforslag nr. B 157 ønsker Socialdemokraterne en skærpet indsats for at sikre børn mod påvirkning af farlige stoffer. Det er vi i Venstre helt enige i. Også her ser vi Kommissionens

nye forslag til en kemikaliereregulering som et skridt på vejen. Kemikalier i bl.a. legetøj vil blive omfattet, således at det kun må markedsføres, hvis det ikke skader miljø og mennesker.

Samtidig med at vi venter, at EU-forslaget skal slå igennem i Danmark, er der på vej til at blive indgået frivillige aftaler, som udfaser ftalaterne i legetøj til større børn. Nu kan vi ikke forlange, at oppositionen læser alle publikationer fra regeringen, men som allerede nævnt af ministeren, bliver problemstillingen omkring stoffer med hormonforstyrrende effekter faktisk behandlet i publikationen »Miljø og sundhed hænger sammen«.

Samtidig må jeg igen henvise til EU og det af Kommissionen fremlagte forslag om en bedre kemikaliereregulering. Det er det, som nu er i høring.

Vi tager problemet meget alvorligt. Vi er tilfredse med, at den forventede frivillige aftale mellem Dansk Handel & Service og ministeren snart vil være på plads.

I beslutningsforslag nr. B 157 argumenterer Socialdemokraterne for en større indsats på forskningsområdet. Jamen det er jo allerede besluttet. Godt nok ikke sammen med Socialdemokraterne, men i forbindelse med finanslovforhandlingerne. Det var altså en aftale, som Socialdemokraterne valgte at holde sig uden for.

Med de initiativer regeringen allerede har taget og sat i gang med henblik på en skærpet indsats omkring påvirkning fra farlige stoffer, ser vi ingen behov for at støtte beslutningsforslag nr. B 157.

Generelt til de tre beslutningsforslag kan man sige, at virkeligheden har overhalet forslaget og forslagsstillerne. Vi i Venstre påskønner den store opmærksomhed, Socialdemokraterne giver disse vigtige områder, og som forbrugeroplysning, hvis man ikke skulle have hørt ministerens tal, kan jeg oplyse, at opmærksomheden og pengene til området i dag faktisk også er større end under den sidste regering. Således brugte den nuværende borgerlige regering 20 mio. i 2002 mod de 19 mio. kr. Socialdemokraterne brugte i 2001. Og i 2003 vil vi afsætte og bruge 35 mio. kr. på dette vigtige område.

Kl. 20.45

Den nuværende regering presser EU og bruger flere penge på området. Det er ikke så ringe endda, og med baggrund i ovenstående skal jeg hermed meddele, at Venstre ikke støtter Socialdemokraternes beslutningsforslag nr. B 155, B 156 og B 157, men samtidig udtrykke anerken-

delse over, at disse vigtige problemer også optager Socialdemokraterne.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører om noget af det, ministeren ikke fik tid til at svare på, nemlig om det forslag, der ligger i EU fra Kommissionen, er tilfredsstillende.

For det første: Er Venstres ordfører ikke enig i, at det har for lange udsigter med implementeringen, at grænserne for, hvor store mængder af kemikalier, der skal produceres, før det også er omfattet, er for høje, så der er for mange kemikalier, der ikke bliver omfattet, og at det er et problem, at der ikke er et substitutionsprincip, sådan at når et stof er dokumenteret farligt og der findes mindre farlige alternativer, så skal man bruge dem? Hvad vil Venstre i givet fald gøre for at sikre, at de ting bliver rettet op?

For det andet: Er Venstres ordfører ikke enig i, at det faktisk nytter at gå forrest med nationale tiltag, selv når det er problematisk? Det var jo det, Danmark gjorde i forhold til ftalater, altså skadelige hormonforstyrrende stoffer i legetøj til de allermindste børn. Der gik vi forrest i Danmark med et nationalt forbud, selv om alle sagde, at det var umuligt, og efterfølgende fik vi faktisk EU med. Er det ikke et godt eksempel til efterfølgelse? Vil Venstre ikke anerkende, at der nyttede det faktisk at gøre en dansk indsats?

For det tredje: Hvordan kan det være, at miljøministeren i sin tale snakkede om, at man på ét område ville overveje et nationalt forbud efter 2004, men på andre områder kunne det overhovedet ikke komme på tale, f.eks. med hensyn til de bromerede flammehæmmere, der findes i elektronik? Er det efter Venstres opfattelse ikke lidt inkonsekvent og udtryk for en lettere slap holdning hos regeringen?

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

Det er sådan, at det forslag til behandling af kemikalier i EU faktisk først er blevet forelagt nu. Jeg har ikke haft tid til at se det forslag igennem, men jeg anerkender, at der kan være nogle ting at diskutere, og jeg vil opfordre til, at vi får den debat, når vi kender forslaget i detaljer.

Hvad angår de bromerede flammehæmmere, skal jeg sige, at de jo findes i stort set al elektronik, og godt nok er Danmark, synes vi selv, nogle gange et stort land, og vi hører meget gerne, at det gungrer, når vi går, men det er således, at

det ville have nogle store implikationer for al importeret elektronik, hvis vi som det eneste land lavede et forbud nu.

Det er vel også nogle af de samme betragtninger, som både Holland og Sverige har gjort, da de har taget deres forslag om et ensidigt forbud af bordet.

Så vil jeg gerne sige, at da det jo er et grænseoverskridende problem, er der altså mere fornuft i og mere vidsyn i at få et forbud i EU og finde nogle alternativer, i stedet for at vi bare tager problemstillingen op i Danmark og så ser, at det stort set ikke hjælper på den samlede forurening.

Så spørger fru Pernille Blach Hansen, om ikke Danmark skulle være foregangsland. Jamen jeg mener, vi er et foregangsland. Ministeren har bl.a. redegjort for, at man i øjeblikket er i gang med en frivillig aftale om at fjerne ftalater fra legetøj også til større børn. Det er da at gå foran og vise andre lande i EU, at det faktisk kan lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg synes, argumentet om, at Danmark er et lille land, og at det ikke kan lade sig gøre, er tilbagemået af den ene gang, hvor vi vittigligt har gjort noget, og hvor det har rykket, og hvor det har virket, nemlig i forhold til ftalaterne i legetøj til små børn. Der gjorde vi jo alt det her, hr. Søren Gade står og siger ikke kan lade sig gøre, fordi vi er for lille et land og det ikke er muligt. Der gjorde vi noget. Det rykkede, vi fik de andre i EU overbevist. Hvorfor kan vi ikke være lige så aktivistiske og aktive i forhold til mange andre skadelige hormonforstyrrende stoffer, som vi ved påvirker menneskers sundhed?

Hvorfor kan vi gøre det i forhold til ftalaterne i legetøj til små børn, men ikke, når det handler om bromerede flammehæmmere, som stort set findes i al elektronik og påvirker os alle sammen? Virkede det måske ikke med hensyn til ftalaterne i legetøj til små børn? Jo, det gjorde det. Hvorfor vil det efter Venstres opfattelse så ikke virke på andre områder?

Mener hr. Søren Gade heller ikke, det ville være nødvendigt med et forbud mod ftalater i legetøj til alle børn, at det ville være det optimale? Har Venstre i det mindste ikke det mål?

Så vil jeg gerne høre: Bør Danmark ikke gå forrest og mærke de her skadelige stoffer selv, hvis ikke vi kan få det igennem i EU?

Kl. 20.50

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

Jeg kan høre, at fru Pernille Blach Hansen har et had til det, der hedder bromerede flammehæmmere. Jeg er nødt til at henvise til den tidligere regerings handlingsplan. Nu læser jeg op, hvad der er skrevet af den regering, som Socialdemokraterne var med i i 2001. Her står:

»Der er kun et beskedent forbrug af bromerede flammehæmmere i Danmark. Det største forbrug sker ved importerede produkter som f.eks. computere, fjernsyn og biler. Det er derfor ikke tilstrækkeligt at stoppe anvendelsen af stofferne i Danmark. Hvis vi også ønsker at afvikle anvendelsen i færdigvarer, må vi løse problemet på internationalt niveau.« – Jeg gentager: må vi løse problemet på internationalt niveau. »Det kan ikke forventes, at udenlandske producenter af disse produkter vil omstille produktionen for at tilfredsstille et lille land som Danmark. Målet for en afvikling af alle problematiske flammehæmmere, herunder bl.a. stofgrupperne PBV og PBDE, skal opnås gennem regulering i EU og andre internationale fora.«

Det er lige præcis den linje, som den nuværende regering følger. Det er lige præcis den linje, som ligger i lige forlængelse af den linje, som den daværende miljøminister, hr. Svend Auken, lagde.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Pernille Blach Hansen for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg anerkender fuldt ud, at det mest optimale ville være international regulering, ingen tvivl om det. Jeg mener bare, at det går for langsomt. Det kan vi se i forhold til Kommissionens nye kemikaliepakke. Det er jo det, der er nyt, at vi risikerer, at der måske går 10 år eller mere, før nogen af de her krav overhovedet træder i kraft.

Det mener jeg ikke vi kan blive ved med at vente på. Derfor spurgte jeg Venstres ordfører: Er eksemplet med ftalater i legetøj til små børn ikke et godt eksempel til efterfølgelse? Der lykkedes det os at gå forrest og presse og følge op meget aktivistisk over for de andre EU-lande, så vi faktisk fik et EU-forbud. Er hr. Søren Gade ikke enig i, at det bør vi kunne gentage på andre områder?

Så er jeg lidt rystet over, at den danske regering slet ikke har nogen store visioner for, hvad man vil på mærkningsområdet, men bare siger,

at det nok ikke kan lade sig gøre. Er der overhovedet ikke nogen ideer hos hr. Søren Gade til, hvad man så selv kan gøre meget mere aktivtisk for at sikre de danske forbrugere et reelt valg?

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

Det er en sjov fornemmelse at stå her på talerstolen og høre fru Pernille Blach Hansen løbe lige så hurtigt, som det overhovedet kan lade sig gøre, fra den tidligere regerings handlingsplan på området.

Nu siger fru Pernille Blach Hansen, at det går for langsomt. Jeg må bare sige til fru Pernille Blach Hansen, at det er den tidligere regerings handlingsplan fra 2001. Så det er altså kun godt halvandet år, der gør, at nu går det frygtelig meget for langsomt.

Når jeg siger, at vi er et foregangsland, er det, fordi vi laver frivillige aftaler med industrien. Det kan faktisk lade sig gøre at få ftalaterne væk fra legetøj til større børn ved frivillige aftaler.

Så skal jeg sige omkring hormonforstyrrende stoffer, at der jo ligger en handlingsplan. Man går trinvis til værks. Fundamentet skal være i orden for de næste undersøgelser. Der bliver lavet en tilbudsående undersøgelse og vurdering af analysemetoden, en kortlægning af østrogenaktiviteten i det danske vandmiljø, herunder omsætningen af østrogen fra rensningsanlæggene, undersøgelse af de væsentligste kilder til østrogenaktivitet. Alt sammen noget, den nuværende regering vil gøre over de næste 1-2 år og vil være færdig med i 2005 og, så vidt jeg husker, har sat omkring 40 mio. kr. af til. Så hvis fru Pernille Blach Hansen påstår, at der ikke sker noget på området, er det løgn.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Jørn Dohrmann som ordfører.

Jørn Dohrmann (DF):

Allerførst vil jeg starte med at rose Socialdemokratiet for endelig at ønske at medvirke til at få de her farlige stoffer udfaset så hurtigt som muligt. Men at tro, at det kan klares inden for 5 år, vil jeg betegne som urealistisk.

Når vi taler om kemikalier og hormonforstyrrende stoffer, som man har bragt til debat nu, er der noget, jeg ikke helt forstår. Hvorfor kunne selv samme parti ikke støtte den beretning, vi skrev sidste år, som netop gik ud på at få nogle

helt klare retningslinjer for det, vi ønsker der skulle ske på det her område?

Dansk Folkeparti ønsker ikke at fortsætte den slappe linje, den tidligere regering har ført på det her område. Vi har tydeligt sagt, at vi ønsker at arbejde så bredt som muligt. Her tænker jeg på, at det ikke er nok, at vi kun har et forbud her i Danmark. Et forbud skulle helst også række ud over EU's grænser.

Kl. 20.55

Vi mener ligeledes, at man skal arbejde for, at stoffer med bevist hormonforstyrrende effekter udfases eller forbydes.

Hormonforstyrrende stoffer hører hjemme på en liste over særlig farlige stoffer. Det er bl.a. grunden til, at Dansk Folkeparti synes, det var en god idé, at man sidste år skrev en beretning om kemikalier og hormonforstyrrende stoffer, så der netop kunne blive sat fokus på det problem, så der endelig kunne komme handling på det her område.

Under den tidligere regering blev der mest fokuseret på behov for mere forskning, men ingen direkte handling for at få stofferne væk fra forbrugerne. Vi har nu valgt at tro på, at det er grunden til, at Kommissionen den 7. marts har fremlagt det første udkast til en europæisk kemikalieregulering.

Det er små, men gode skridt og også i den rigtige retning. Samtidig mener Dansk Folkeparti, at de problematiske flammehæmmere skal forbydes, gerne i hele verden. En forurening af denne type kender jo ingen grænser, og dermed er den jo grænseoverskridende. Men vi er enige med forslagsstillerne om, at hvis vi ikke kan få et forbud på verdensplan, må vi starte med et forbud i EU.

Som vi har tilkendegivet mange gange, synes vi naturligvis også, at der skal ske noget handling på dette område, og at regeringen skal arbejde for et forbud mod de problematiske ftalater.

En skærpet indsats for at sikre børn mod påvirkning af farlige stoffer, som Socialdemokratiet ønsker her, har Dansk Folkeparti sammen med regeringen og Kristeligt Folkeparti netop tilkendegivet i beretningen fra år 2002.

Hvis EU's risikovurdering ikke er afsluttet i år 2004, vil Dansk Folkeparti også overveje et nationalt forbud. I beretningen lagde vi netop også vægt på, at der blev udarbejdet flere pjecer om hormonforstyrrende stoffer. De skulle rettes mod forbrugere, herunder gravide og forældre med små børn, så man fik en lettere tilgængelig

information om de hormonforstyrrende stoffer og de effekter, som de kan have på mennesker, samt hvor og hvornår stofferne udøver virkning på mennesker.

En påvirkning kunne være, når folk er på hospital og skal have en slange ned i halsen. Her bør man bruge slanger uden de farlige ftalater.

Vi synes også, det er en god idé, hvis man benytter de computerberegnedes metoder til at vurdere stoffernes farlighed, så vi kan få nogle af de her sager afsluttet hurtigst muligt.

Dansk Folkeparti har været med til at gøre en indsats på det her område. Så kan man altid spørge: Er det nok? Nej, det er vel aldrig nok, men det er et skridt i den rigtige retning. Og jeg undrer mig gang på gang over, at Socialdemokratiet først vågner op nu, hvor de ikke har regeringsmagten mere.

Vi må afvise disse forslag fra Socialdemokratiet, da vi netop mener, at beretningen helt klart har pålagt regeringen at foretage nogle tiltag på de områder.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det her er jo endnu et eksempel på, at Dansk Folkeparti er en dikkende lammehale til regeringen, for sandheden er jo, at den beretning, som hr. Dohrmann taler om, var en, Socialdemokratiet tog initiativ til, og der havde Dansk Folkeparti kunnet indgå i et flertal til den anden side, som ønskede at pålægge regeringen væsentlig flere initiativer. Jeg kan bare nævne forbrugerprodukter, der skal mærkes, at man ikke skal kunne få miljømærket, hvis der er stoffer, der er på listen over uønskede stoffer, en styrkelse af de offentlige grønne indkøb, bedre forskning, udbygning af danske rensningsanlæg osv., osv.

Dansk Folkeparti har haft alle muligheder for at pålægge regeringen handling, men har valgt at sige nej tak. Det, jeg bare gerne vil spørge om, er: Hvor længe mener Dansk Folkeparti vi skal vente, inden vi får et forbud mod skadelige stoffer i børns legetøj? Hvor lang tid mener Dansk Folkeparti, man kan sidde på sine hænder og vente på regeringen?

Kl. 21.00

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen jeg vil bare lige minde fru Pernille Blach Hansen om, at det, regeringen har gjort her, er at

lave en beretning og lave en frivillig aftale omkring legetøj. Der er netop sket handling på det her punkt.

Vi må jo igen konstatere, at den tidligere regering har siddet i ca. 9 år, og hvad er det sket? Der er ikke sket noget som helst på det her område. Nu kommer der en ny regering, og så siger vi med støtte fra Dansk Folkeparti, at vi skal have lavet en beretning. Det er ærgerligt, at Socialdemokratiet ikke vil være med og stemme for den beretning, som er et skridt i den rigtige retning.

Vi kan altid ønske os mere end det, vi lige akkurat kan få, men der sker noget på området. Tænk på, at Socialdemokratiet havde 9 år, og ingenting skete der på området. Nu, hvor man er kommet i opposition, lige så vel som Dansk Folkeparti er i opposition, er det noget andet. Vi har sagt, at vi vil være med til at gøre en forskel. Det kunne vi ikke se at den tidligere regering gjorde. Derfor har vi jo valgt at være med på området her. I 2004 er vi parate til at gøre en ekstra indsats. Der er måske nogle ting, der skal forbydes her.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg er da glad for, at vi med den beretning, som vi tog initiativ til, har fået Dansk Folkeparti til at skrive under på noget, selv om det ikke er særlig ambitiøst. At Dansk Folkeparti ikke mener, at der er sket noget, før hr. Jørn Dohrmann kom i Folketinget, må jo så være op til en historisk granskning. Jeg mener, der er sket meget. Der bør bare ske meget mere. Og det er derfor, det sådan ærgrer mig, at Dansk Folkeparti ikke vil være med til allerede nu at gøre en indsats mod skadelige stoffer i børns legetøj. Det synes jeg er sølle.

Det, jeg samtidig gerne vil spørge om, er: I forhold til de andre stoffer, som jo så også har været diskuteret i dag, nemlig de bromerede flammehæmmere, som er skadelige for os alle sammen, men selvfølgelig især for børn og gravide, som jo er ekstra følsomme over for de her stoffer, hvor lang tid vil Dansk Folkeparti så vente på, at vi får noget aktiv handling? Og hvad vil Dansk Folkeparti gøre for at sikre danskerne en bedre mærkning, så man reelt, når man står nede i Brugsen, selv kan vælge, om man vil have produkter, der er sikre, eller produkter, der indeholder sundhedsskadelige stoffer?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jamen jeg synes bare, det er utroligt, hvor hurtigt man glemmer. Jeg er sikker på, at hvis der var dokumentation for, at alle ftalater i legetøj var problematiske, ville den tidligere regering havde taget initiativ til at gøre noget for at få de her ftalater væk fra det her legetøj. Det er jeg slet ikke i tvivl om. Hvorfor gjorde man ikke det? Det er jo, fordi dokumentationen ikke var i orden.

Hvad skal der så ske på området? Jamen vi har jo sagt, og jeg har sagt det før, at der er blevet indgået frivillige aftaler på det her område. Det er da et skridt i den rigtige retning.

Skal det så også følges op af et forbud? Jamen er der nogle, der kan finde ud af at lave frivillige aftaler, så synes jeg, at det er det første, man skal gøre. Og hvis det ikke virker, så synes jeg, at et forbud kan komme på tale. Men lad os nu lige prøve at se, om det ikke kan klares med frivillige aftaler. Jeg synes ikke, at det hele skal være tvang her i Danmark. Der skal være frie vilkår for alle folk. Det synes jeg er et godt motto. Så frivillige aftaler hilser vi velkomne.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Pernille Blach Hansen tredje gang.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Det er jo så svaret til de mange børneforældre, der står med et lille barn og er bekymrede for, om der er noget skadeligt i legetøjet, som barnet låner fra de større søskende, eller er bekymrede for, at barnet får allergi. Dansk Folkeparti foreslår en frivillig aftale!

Så svarede hr. Dohrmann ikke på spørgsmålet om, hvad Dansk Folkeparti vil foreslå for at give forbrugerne bedre information og bedre mærkning. Hvad har Dansk Folkeparti af konkrete forslag? Hvis det er umuligt at lave en negativ mærkning og sige, at dette produkt indeholder noget skadeligt, kunne man så ikke lave det modsatte, nemlig at dette produkt er uskadeligt? Det er da en mulighed for Dansk Folkeparti at støtte noget af det her, så vi reelt kan give folk et frit valg.

Hr. Dohrmann svarede heller ikke på, hvad man vil gøre over for gruppen af bromerede flamme hæmmere, som jeg tror bliver nogle af den kommende tids mest problematiske kemikalier. Kunne Dansk Folkepartis ordfører nu ikke koncentrere sig om denne her gang at svare

på det, der bliver spurgt om, frem for at udtale sig om en periode, han tydeligvis ikke kender noget til?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg er sikker på, at fru Pernille Blach Hansen udmærket godt ved, at der er et sæt EU-regler på det her område omkring mærkning. Men vi presser hele tiden på, for at der skal være en bedre mærkning, men altså, når der er et sæt EU-regler, som netop bremser på det her område – det er jo netop Socialdemokratiet, der går ind for, at nu skal man have det hele i EU og så dan noget – hvordan skal vi så fra Dansk Folkeparti gøre det? Vi er godt nok imod EU, men vi kan jo ikke ophæve den slags ting lige fra dags dato, men vi presser på, og vi har netop også sagt til miljøministeren, at det her er et meget vigtigt område, og hvad kan vi så gøre nationalt for at presse på her?

Kl. 21.05

Når vi bliver bremset af EU, er det jo ikke hos Dansk Folkeparti, det ligger, det er ikke hos den danske regering, det ligger, så er det EU, der er en hæmsko, og det må selv fru Pernille Blach Hansen da kunne se.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Nina Berrig som ordfører.

Nina Berrig (KF):

Alle i Danmark bør være interesserede i at få optimal information om farlige stoffer. Vi anvender i dag en lang række kemiske stoffer i større mængder og til langt flere forskellige anvendelser end tidligere.

Regeringens mål er, at i 2020 indeholder ingen produkter sundhedsskadelige eller miljøskadelige stoffer, en flot målsætning, men indtil da: Gør vi så nok for de farlige stoffer? Hertil mener jeg, at jeg må sige, at vi gør alt, hvad der er realistisk at gøre på nuværende tidspunkt.

I beslutningsforslag nr. B 155 opfordres regeringen til at arbejde for EU-regelsæt, som stiller krav om, at der til alle stoffer, både gamle og nye, skal foreligge oplysninger om farlighed inden for 5 år, at man godkender computerberegningerne som en gyldig metode til at vurdere stoffers farlighed, samt at der fremsættes krav til svane- og blomstermærkede produkter og mærkning af farligheden.

Det kan umiddelbart lyde besnærende, og man kunne sige ja til de forslag, hvis der vel at

mærke var realiteter bag, men Det Konservative Folkeparti kan ikke anbefale forslag, som vi på forhånd ved er uigennemførlige på nuværende tidspunkt.

Vi er meget positive over for, hvis det ikke bliver muligt inden for de 5 år, at se på et forbud mod nogle af de farlige stoffer, men med hensyn til computerberegninger mener vi, at det er direkte uansvarligt eller misvisende, hvis man kun nøjes med det som det eneste kriterium for at forbyde et stof.

Med hensyn til en særlig mærkning med farlighedspåtegninger så ved vi jo, at kemiske produkter er omfattet af nogle særlige EU-mærkningsregler, og det vil sige, at vi ikke bare sådan kan gå ud i EU-regi og lave nogle ekstra farlighedsmærkninger, som forholdene er for øjeblikket. Så alt i alt er det, man foreslår, ikke gennemførligt.

I beslutningsforslag nr. B 156 opfordres man til øget forskning i og arbejde for, at stoffer med beviste hormonforstyrrende stoffer forbydes uden forsinkelse samt et EU-forbud mod alle hormonforstyrrende stoffer.

Igen er det her et forslag, som det, hvis man ikke ved bedre, er besnærende og oplagt at sige ja til, men også her er virkeligheden en anden. Med hensyn til den øgede forskning, ja, så har man jo fra regeringens side allerede spillet positivt ind ved at afsætte 40 mio. kr. over 3 år. Det må dog siges at være et signal om, at man vil noget.

Det Konservative Folkeparti er meget positiv over for at overveje et nationalt forbud, hvis det lå inden for mulighedernes grænse. Og hvis der som lovet ikke kommer den dokumentation, som man har lovet i 2004, er vi også åbne for at se på eventuelle særlige forbud og sætte ind dér.

Det generelle forbud mod de problematiske bromerede flammehæmmere kan man jo ikke lade være med at være positiv over for, men som de gældende EU-regler er, er det jo ikke muligt at gennemføre for nærværende. Det skal dog bemærkes, at der allerede nu er forbud mod to stoffer, og andre mistænkte stoffer er under vurdering.

Til beslutningsforslag nr. B 157 om den skærpede indsats for at sikre, at børn ikke påvirkes af farlige stoffer: Der er ingen af os, der kan være uenige i, at det i særdeleshed er vores børn, der skal beskyttes mod påvirkning fra farlige stoffer.

Det er naturligvis vigtigt, at vi alle sammen som mennesker i størst muligt omfang beskyttes mod de risici, som hverdagens anvendelse af

nutidens forskellige kemikalier indebærer. Der skal derfor heller ikke være nogen tvivl om, at vi alle, også i den konservative folketingsgruppe, ønsker, at alt legetøj på det danske marked skal være fuldstændig sikkert for vores børn at lege med.

Men igen her må vi jo også erkende den verden, vi lever i, og der må vi sige, at det er positivt, at Europa-Kommissionen arbejder for at få fremlagt et forslag til kemikalieregulering i EU.

Kl. 21.10

Jeg synes, at der skal være stor ros til ministeren for, at man har fået en aftale med Dansk Handel & Service om i samarbejde med miljøministeren at komme med et forslag til en om plan om afvikling af ftalater i legetøj til større børn. Det skal igen ses i lyset af, at man skal være bevidst om, hvad det er, man forbyder, og ikke bare sige ja til nogle andre blødgørende stoffer, for hvis man ikke har den fornødne dokumentation, kan det jo være, at man faktisk roder sig ind i noget, der er værre eller lige så slemt, som det man frygter på nuværende tidspunkt.

Vi vil følge nøje med i det arbejde, der foregår med sikringen af de problematiske ftalater, og vi synes, at det er godt, at man er i gang, og at vi også her må prøve at holde EU til ilden og gøre så meget, vi kan, for at få de resultater, som de lover i 2004. Igen er vi her også åbne over for på det tidspunkt, hvis det ikke kan lade sig gøre, at overveje et nationalt forbud.

Jeg synes, det er meget fint, og det skal der også være ros til ministeren for, at man har givet tilsagn om, at man i EU-regi arbejder for at nyt legetøjsregulativ med fokus på reguleringen af de farlige stoffer. Det er godt, og forhåbentlig kan vi her være i førertrøjen og være dem, der ligesom sætter dagsordenen og påviser, at det er vigtigt, at vi i særdeleshed beskytter vores små børn og vores større børn. Det synes jeg vi skal prøve at bakke så meget op om som muligt. Det er vigtigt.

Alt i alt: Med de givne begrundelser mener vi ikke, at vi kan støtte de fremsatte forslag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Mogens Nørgård Pedersen som ordfører.

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

På det her fremskredne tidspunkt i debatten skal jeg ikke holde nogen lang ordførertale. Det kan jo også være, at hverderne er sat over, hvem ved.

I Kristeligt Folkeparti er vi naturligvis optaget af, at der er en sikker og god godkendelses-procedure, når det gælder kemiske stoffer. Det er vigtigt, at befolkningen har tillid til de procedurer, vi har, sådan at de også kan have en opfattelse af, at den mærkning, som rent faktisk sker på nogle områder, også er korrekt.

Derudover mener vi også, at det er vigtigt, når der så opdages stoffer af den ene eller anden art, som er farlige for miljøet eller for mennesker, at man hurtigt får tingene kaldt tilbage. Men vi anerkender også, at der er taget initiativer på EU-niveau, og vi er meget opmærksomme på, at der også fortsat bliver presset på i EU for at få lavet nogle fælles regler og måske endda også nogle forholdsvis stramme og skærpede fælles regler.

Når det gælder de hormonforstyrrende stoffer, er der tidligere af hr. Jørn Dohrmann blevet refereret til den beretning, som vi skrev sammen med Dansk Folkeparti, Venstre og De Konservative. Det var ganske vist før min tid i Folketinget, men jeg er informeret om, at min forgænger, Ole M. Nielsen, var med i processen. Det er så nyt for mig, at vi her under debatten får oplyst, at det egentlig er Socialdemokraterne, der har lagt pen til beretningen, men det er jo rart, når vi har nogle til at gøre arbejdet for os.

Når det så gælder legetøjet, er det selvfølgelig også vigtigt for os, at det legetøj, som børnene leger med, er ufarligt, sådan at de ikke får giftstoffer i sig, som kan skade dem selv og senere deres afkom.

Derfor er det også glædeligt, at Socialdemokraterne tager initiativ til at gøre noget for børnene. Det, der bare kan undre os i Kristeligt Folkeparti, er, at da vi for ikke så længe siden fremsatte forslag om en miljølov for børn kunne vi ikke få Socialdemokraternes støtte, en miljølov, som sikrede imod støj, imod stress, som sikrede bedre plads i institutionerne osv.

Kl. 21.15

Men det kan jo være, at Socialdemokraterne har den holdning, som vi også selv har på visse områder, at et skridt i den rigtige retning trods alt er bedre end ingenting, og med hensyn til de farlige stoffer i legetøj må jeg jo anerkende, at det er et skridt i den rigtige retning. Men jeg havde gerne set, at Socialdemokraterne sluttede op om en pakkeløsning til gavn for børnene og til gavn for miljøet omkring børnene.

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg vil gerne sige tak for debatten her i dag. Hele diskussionen om miljø og sundhed og farlige kemiske stoffer er jo en diskussion, der i stigende grad også kommer til at køre offentligt, og det er en vigtig diskussion. I dag er det sådan, at 100.000 kemikalier kan markedsføres frit, og over 30.000 bliver det faktisk, og vi kender ikke de sundhedsskadelige effekter af ret mange af dem.

Socialdemokratiets holdning er generelt, at vi skal have så højt et beskyttelsesniveau som muligt. Det betyder, at vi skal tage udgangspunkt i forsigtighedsprincippet, så enhver tvivl skal komme menneskene og naturen/miljøet til gode.

Vi vil også gerne have, at man tager udgangspunkt i de mest sårbare grupper, når man vurderer farligheden af de her stoffer, og det vil så i givet fald være børn og gravide. Samtidig vil vi gerne give folk så god en information som muligt, så man som forbruger har en mulighed for at tage sine forholdsregler både på sine egne og på sin families vegne.

Vi kan jo se, at der er brug for, at vi tager initiativer netop på det felt. Udfordringerne er store. Der er masser af eksempler på, at sundhed påvirkes af miljøforhold, og det giver forringet livskvalitet.

Der går næsten ikke en dag, uden at vi et eller andet sted i en avis kan læse om problemer med brystkræft, stigende forekomst af testikelkræft, folk, der får problemer med at få børn, børn, der har astma og allergi osv., osv. – listen er lang.

Det er netop derfor, vi har fremsat de tre beslutningsforslag, som Folketinget så er ved at lægge sidste hånd på at førstebehandle i dag. Først og fremmest mener vi, at der er brug for en øget indsats over for hormonforstyrrende stoffer, det gælder også en øget indsats i EU. Vi anerkender, at Kommissionen er kommet med noget, vi har heller ikke haft tid til at læse det i dybden, men vi vil gerne skubbe på for, at det bliver så godt som muligt og så effektivt som muligt, og at det kommer til at træde i kraft så hurtigt som muligt.

Vi vil gerne have en øget forskning også i de hormonforstyrrende stoffer, og vi vil gerne have, at man tager ekstra fat i den særlige gruppe, der hedder bromerede flammehæmmere, som vi har diskuteret her i dag. Der mener vi faktisk, at der er en gruppe stoffer, der er brug for at rette endnu mere opmærksomhed mod fra dansk side.

Vi vil gerne arbejde for, at der for alle stoffer, der karakteriseres som farlige, inden for 5 år skal afgives en erklæring fra producenten om, hvor farlige de er. Hvis ikke man kan få en sådan erklæring om, at de ikke er farlige, bør stofferne ikke kunne markedsføres.

Vi mener også, at man i stigende grad skal bruge computerberegninger for at kunne vurdere stofferne så hurtigt som muligt.

Vi mener også, at de mærkningsregler, der gælder i dag, kan blive endnu bedre, end de er. Vi har foreslået, at de to officielle mærker, der er, nemlig Svanemærket, det nordiske miljømærke, og Blomstermærket, det europæiske miljømærke, bør suppleres med nogle nye kriterier, sådan at produkter, der er mærket med de to ordninger, hverken indeholder hormonforstyrrende eller allergifremkaldende stoffer.

Samtidig vil vi gerne have, at det fremgår af produktet, hvis en vare indeholder stoffer, der er på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer.

Mest vigtigt af alt synes vi dog, det er at sikre vores børn mod de her skadelige stoffer. Derfor foreslår vi et forbud mod ftalater i alt legetøj. Den tidligere regering startede med et forbud mod ftalater i legetøj til de 0-3-årige, det var et stort skridt, det gav genklang i EU. Vi vil gerne tage det endnu længere og gøre det til et totalt forbud.

Vi vil også gerne have, at man, når man ser på legetøj, sætter grænser for tungmetal efter totalindhold. I dag er det faktisk sådan, at der er skrappe grænse for indhold af tungmetal i loftsmaling, end der er for børns legetøj. Vi mener også, at forskningsindsatsen i stigende grad skal rettes mod børn og gravides følsomhed over for farlige stoffer.

Nu har vi så haft diskussionen her i dag, og jeg skal på vegne af både SF, Det Radikale Venstre og Enhedslisten meddele, at de støtter de tre beslutningsforslag, vi har lagt frem.

Jeg synes desværre, at diskussionen meget er gået på, hvor meget vi kan gøre i forhold til EU. Egentlig mener jeg, at man af og til i denne diskussion kommer til at bruge EU lidt som en sovepude.

Selvfølge skal Danmark i EU gå forrest for at forlange en større indsats. Der skal regeringen være aktiv og selv tage kontakt, selv presse på. Måske tage direkte kontakt til andre EU-lande for at presse på. Men vi kan også gøre noget selv, og der mener jeg måske nok, at debatten i dag har vist, at vi er lidt for fantasiløse med hensyn til, hvad vi selv kan gøre.

Eksempelvis i forhold til mærkning foreslog jeg jo – men det svarede hr. Dohrmann så ikke på, for jeg er ikke sikker på, at han hørte hele spørgsmålet – at i stedet for at lave negativ mærkning, hvis det er så umuligt, det må vi jo have undersøgt, om det er, så var alternativet jo at lave en positiv mærkning, så de produkter, der ikke indeholder skadelige stoffer, får et tilbud om at få en »grønt lys-mærkning«, det kan der vel næppe være nogen producenter der har noget imod, at deres egne produkter får.

I forhold til de borgerlige ordførere, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti, som jeg også forstod afviste alle tre forslag, så er jeg selvfølgelig glad for de positive tilkendegivelser om formålet, men lidt ked af, at der ikke er nogen, der har vist villighed til at støtte de konkrete forslag, vi har lagt frem. Vi synes, det havde været at tage et skridt af vejen, og det mener vi faktisk der er brug for.

Vi har været kede af, at regeringen har skåret ned på de penge, der er afsat til området. Vi er dog glade for, at de har brugt de penge, vi andre havde afsat, og det er jo grunden til, at man har brugt flere penge, fordi man også har brugt det, som vi andre fik afsat i årene før.

Men vi mener faktisk ikke, at vi som samfund har råd til at slække på indsatsen, når det drejer sig om miljø og sundhed og skadelige kemikalier og farlige stoffer, hverken når det handler om kroner og ører, og der vil vi som sagt gerne bruge nogle flere, også på forskning, men vi mener også, der er brug for at kræve noget mere aktiv handling, selvfølgelig i EU så meget, som vi overhovedet kan, så aktivt, som vi overhovedet kan, men også at vi spiller på alle tangenter, så vi også nationalt set gør en større indsats. Der er ikke kun brug for pæne ord, der er brug for mere handling, der er brug for mere prioritering, og dybest set handler det jo om vores alle sammens fremtid.

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

Det er en lille smule anstrengende og trivielt at høre fru Pernille Blach Hansen stå og tale, så man skulle tro, at den nuværende regering har skåret ned på området.

Jeg må gentage, at den nuværende regering bruger flere penge og mange flere penge, end den tidligere regering nogen sinde har gjort på

det område, og det vil jeg gerne have at fru Pernille Blach Hansen bekræfter her fra talerstolen.

Så vil jeg gerne spørge til de bromerede flamme-hæmmere en gang mere. Er det ikke således, at den nuværende regering kører fuldstændig den samme linje, som den tidligere regering gjorde for under halvandet år siden?

Så vil jeg sige til fru Pernille Blach Hansen, at den tidligere miljø- og energiminister hr. Svend Auken i en tale omkring stort set det samme emne som nu i 1999 talte om, at man skal være tilbageholdende med at indføre nye mærkningsordninger, man skal være opmærksom på, at der er velkendte problemer i forhold til EU's indre marked, man skal passe på med ukritisk offentliggørelsespligt, således at man ikke kommer til at skabe unødigt bekymring hos forbrugerne.

Er det ikke således, spørger jeg fru Pernille Blach Hansen, at det simpelt hen er udtryk for, at nu er man kommet i opposition, og så skal altting være dyrere, og man går ligesom ind i den retorik, at man skulle overgå det store udmærkede stykke arbejde, den nuværende regering er startet på i lige forlængelse af den tidligere regerings arbejde?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Det er lidt i samme spor, for jeg mener også, at fru Pernille Blach Hansen siger, at det bare er pæne ord og sådan noget. Men fakta er jo, at den her regering sammen med Dansk Folkeparti har været med til at afsætte flere penge til det her område. Den tidligere regering brugte 19 mio. kr., den her regering bruger over 30 mio. kr.

Så er der en anden ting, når vi forholder os til de beslutningsforslag, som de socialdemokratiske venner har fremsat her, og det er, at legetøj ikke må indeholde tungmetaller. Jamen er det i det hele taget tungmetallerne, man ikke vil have, for der står i bemærkningerne, at det ikke er nok at se på afgivelsen.

Hvad så med krystalglas? Krystalglas indeholder store mængder af bly, skal vi til at forbyde dem også? Er det socialdemokratisk politik, at om en måned ser vi et nyt forslag om, at det er forbudt at sælge krystalglas i Danmark? Kan fru Pernille Blach Hansen svare kort på det spørgsmål? For der er altså masser af bly i dem.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Socialdemokratiet har ikke nogen planer om at forbyde krystalglas, men grunden til, at vi tager

fat i tungmetaller er jo, at det er stoffer, som især børn er følsomme over for, og nu er det jo ikke børn, der drikker mest af krystalglas.

Jeg synes helt ærligt, at hr. Dohrmann burde være lidt flov over sådan at bagatellisere problemet med tungmetaller. Jeg synes faktisk, det er et alvorligt problem, og vi ved, at det er et alvorligt problem også i forhold til børns evner og børns mulighed for at fungere senere hen.

Så jeg synes, det her bør tages lidt mere seriøst. Vi snakker ikke om krystalglas, vi snakker om farlige kemiske stoffer, børn er følsomme over for, og der vil vi gøre en indsats, og det vil Dansk Folkeparti ikke, og det har vi så fået konstateret.

Kl. 21.25

Med hensyn til hele diskussionen om kroner og ører, så er det jo sådan, at det første, den her nye regering gjorde, da den kom til, var at halvere de penge, der var afsat til kemikalier og sundhed og miljø fra 31,8 mio. kr. i 2001 til 15 mio. kr. i 2002. Det var den finanslovbevilling, regeringen afsatte. At man så havde nogle penge fra året før, man kunne bruge ekstra, helt fint lad os bare bruge nogle flere penge. Men den her regering startede faktisk med at nedprioritere området.

I forbindelse med de bromerede flamme-hæmmere og hele vores indsats så vil jeg i stedet for at tage diskussionen om, hvad der skete for nogle år tilbage, bare sige: Vi har arbejdet med det her længe, vi har lavet et oplæg om miljø og sundhed, vi præsenterede i efteråret 2002. Det bygger også på nogle af de tanker, den tidligere regering havde, da den var i regering, men da nåede man bare ikke at komme med sit miljø- og sundhedsoplæg.

Det er vel tilladt at politikudvikle, også selv om der kun er gået 5-6 år, fra man tænkte noget sidst. Vi politikudvikler faktisk løbende. Stiller nye krav alt efter, som vi ser udfordringerne, og udfordringerne, når det handler om miljø og sundhed, er stigende, problemet er stigende, og det har vi selvfølgelig reageret på.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Det er jo fuldstændig usandt, når fru Pernille Blach Hansen siger, at vi ikke ønsker at gøre noget ved det her, men i Dansk Folkeparti ser vi realistisk på tingene. Det, jeg prøvede at illustrere med at nævne krystalglas, var, at de her blyformer, det her tungmetal, er indkapslet. Det samme gælder noget af det her legetøj, der er tung-

metallet også indkapslet, og når det ikke kan blive frigivet, så er det da, hvad skal man sige, nogenlunde sikkert, for man brækker det da ikke i stykker og propper det i munden på den måde. Men vi må forholde os til, at der er tungmetaller i f.eks. krystalglas, det er der også i legetøj. Men hvor meget af det bliver frigivet?

Så til det med pæne ord. Fakta er, at når vi bruger over 30 mio. kr., og den tidligere regering kun brugte 19 mio. kr. i 2001, så bruger vi altså utrolig mange flere penge, end den tidligere regering overhovedet har brugt her. I år 2002 var det over 20 mio. kr., der blev brugt på området. Det er da en forbedring i forhold til, hvad den tidligere regering nogen sinde fik præsteret.

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

Nu var jeg lige ved at blive en lille smule nervøs. Jeg hørte, fru Pernille Blach Hansen sagde, at den tidligere regering brugte 19 mio. kr., og den nuværende regering skulle have brugt 15 mio. kr. i 2002.

Jeg har lige tjekket tallet, og jeg er nødt til at gøre fru Pernille Blach Hansen opmærksom på, at det præcise tal i 2002 er 20,2 mio. kr., altså godt 1,1 mio. kr. mere end den tidligere socialdemokratiske regering brugte i 2001.

Så vil jeg gerne gentage mit spørgsmål om de bromerede flammehæmmere. Er det ikke således, at fru Pernille Blach Hansen løber alt det, fru Pernille Blach Hansen kan, væk fra den aftale og den plan, den tidligere regering selv havde lagt, og som var handlingsplanen for bromerede flammehæmmere i år 2001, hvor man meget målrettet satsede på et samarbejde i EU om at få forbudt de værste bromerede flammehæmmere, og at man i den daværende socialdemokratiske ledede regering på intet tidspunkt talte om et ensidigt dansk forbud?

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg synes bare, at vi endnu en gang har fået konstateret, at Dansk Folkeparti ikke vil gøre noget og ikke synes, at tungmetallindholdet i legetøj er et problem. Det synes vi. Der er eksempler på stærkt blyholdigt legetøj, hvor der ved slid frigives blyholdigt støv. Det synes vi da er et problem.

Vi synes også, det er lidt absurd, at totalindholdet af tungmetaller i legetøj kan være 10-100 gange større, end det, der må forekomme i emballage. Der synes vi ikke, balancen er i orden.

Det er der da grund til at skride ind over for. Jeg kan slet ikke forstå, at Dansk Folkeparti bagatelliserer det.

I forhold til pengene må hverken Dansk Folkepartis eller Venstres ordfører høre særlig godt efter. Det, jeg fokuserede på, var nemlig, hvor meget man var villig til at afsætte. Det, man er villig til at afsætte på finanslovbevillingen, viser for mig, hvad man er villig til at prioritere. Og der er fakta, at da den nye regering trådte til, startede man med at halvere bevillingen fra 31,8 mio. kr., som den socialdemokratiske-radikale regering havde afsat i 2001, fordi vi havde opprioriteret området. Så halverede man den til 15 mio. kr., men så brugte man mere, fordi man brugte noget af det, der var tilovers fra året før. Men det viser noget om prioriteringerne.

Og så synes jeg, der er grund til at sige i forhold til de bromerede flammehæmmere, at vi jo hele tiden får ny viden på det her område, og derfor er der da også grund til, at man løbende er klar til at udvikle sin politik.

Kl. 21.30

Derfor lavede vi et nyt oplæg om miljø og sundhed i efteråret. Det byggede på nogle af de oplysninger, der lå fra regeringstiden. Det har vi arbejdet videre med. Der er kommet en ny undersøgelse i 2001 fra USA, som faktisk viser, at koncentrationen af bromerede flammehæmmere i kvinders brystmælk var væsentlig højere end det, man troede, op til 40 gange højere end f.eks. i Sverige.

Alle de nye undersøgelser, der kommer, har givet os grund til at revurdere vores opfattelse af, hvad man skulle gribe til. Og i stedet for at koncentrere sig så meget om det, synes jeg, man skulle forholde sig til, hvad vi foreslår nu, og så sige, om man er enig i, at det er vejen, eller at det er man ikke.

Det er man ikke, o.k., så står vi alene med det synspunkt, at der er brug for at gøre en ekstra indsats, og det er så det.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Jørn Dohrmann for tredje gang og derefter hr. Søren Gade.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil bare sige, at fru Pernille Blach Hansen og Socialdemokratiet har misforstået noget af det hele. Hvis man siger, at det går ud på at komme med nogle store tal og sige, at det vil vi gerne

bruge, men at man rent faktisk ikke bruger penge, hvad er det hele så værd?

Næ, det, det gælder om, er, at hvis man siger, man afsætter 30 mio. kr. eller 50 mio. kr. – jeg er ligeglad med, hvad beløbet er – så bruger man også beløbet. Det er det, man skal måles på. Det er ikke, hvad man står og slynger ud fra en talerstol den dag, man vil planlægge en finanslov, og man så siger: Nu gør vi sandelig noget. Og så kan vi sige, det er for naturen eller mod hormonforstyrrende stoffer, det er fuldstændig ligegyldigt. Det, det kommer an på, og det, man skal måles på, er, hvad man reelt gør.

Vil fru Pernille Blach Hansen ikke give mig ret i det? Det kommer da an på, hvad man egentlig har gjort, hvad man har udrettet. Det nytter da ikke noget, at man har stået og sagt til den danske befolkning, at man godt kunne tænke sig at sænke skatten, når det, man rent faktisk gør, er, at man hæver skatten.

Det holder simpelt hen ikke i den virkelige verden. Næ, når man siger, at man har brugt 19 mio. kr. i 2001, så er det det, man har brugt, og så kan man ikke forholde sig til, hvad man har afsat. Næ, det, man har afsat, er det, man har brugt. Det kunne man forstå, det kunne man forholde sig til.

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Pernille Blach Hansen, om der har været nogen som helst signaler fra industri eller andre, som gør, at man nu fra den tidligere regering har ændret holdning til, hvad man kunne forestille sig industrien vil gøre ved varer, der skal eksporteres til Danmark.

I den tidligere regerings tid var man godt klar over, at man ikke kunne ændre hele verden ved at lave et ensidigt dansk forbud mod bromerede flammehæmmere. Der må jo være noget, som er kommet til den nuværende opposition, som gør, at man nu mener, at et ensidigt dansk forbud mod bromerede flammehæmmere vil have nogen som helst effekt.

Er det således, at man har været i kontakt med industrien i udlandet, som har sagt: Vi vil synes, det er en god idé, for vi har lige det produkt, der skal til for at afløse de der farlige bromerede flammehæmmere, og dem synes vi lige præcis vi gerne vil lave til de relativt få producenter, man skal have i Danmark.

Og så vil jeg lige til annalerne sige som den foregående ordfører, at det er vigtigt, at man bruger penge, og ikke, at man afsætter penge. Og der vil jeg bare fastholde, at den nuværende regering brugte flere penge i 2002 og vil bruge mange flere i 2003 i forhold til den tidligere regering.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Til hr. Søren Gade kan jeg sige: Nej, vi har ikke været i kontakt med industrien vedrørende et forbud mod bromerede flammehæmmere, men vi har revurderet vores opfattelse ud fra nye oplysninger om de bromerede flammehæmmers farlighed og ud fra, at vi også kan se, at der i stigende grad i andre europæiske lande er en stor diskussion om, om ikke det er nødvendigt med nationale forbud for at komme videre.

Diskussionen er i Norge, diskussionen er i Sverige, og diskussionen er i Holland. Vi mener, det er tid til, at der er nogle, der tager et initiativ, og det mener vi Danmark bør gå forrest og gøre.

Så i forhold til diskussionen om penge kan jeg jo bare sige, at vi har også foreslået en øget forskningsindsats her. Den er der ikke nogen der har ønsket at støtte. Det synes vi ellers kunne have været et vigtigt skridt fremad, for det her er et vigtigt område.

Jeg vil sige, der er én ting, jeg er helt enig med de to foregående spørgere i, og det er, at det, der er vigtigt, er: Hvad gør man reelt? Hvis der var nogen her, der havde ønsket at gøre noget reelt, så havde de støttet vores tre beslutningsforslag. Det har der desværre ikke været vilje til, det beklager jeg. Det kunne Dansk Folkeparti have gjort. Nu blev det bare som sædvanlig til store ord, men ingen konkret handling.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Fjerde næstformand** (Margrete Auken):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 20. maj 2003 kl. 12.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 21.35
